

ALYTAUS VIDZGIRIO PROGIMNAZIJOS DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Alytaus Vidzgirio progimnazijos (toliau – Mokykla) darbuotojų etikos kodeksas (toliau – Etikos kodeksas) reglamentuoja visų Mokyklos darbuotojų veiklos bendražmogiškuosius, profesinės etikos, moralaus elgesio, principus, vertybines nuostatas, kuriuos įsipareigoja taikyti visi bendruomenės nariai.
2. Etikos kodeksas papildo darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos Švietimo įstatyme, Mokyklos nuostatuose, Vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose teisės aktuose.
3. Etikos kodekso paskirtis:
 - 3.1. telkti Mokyklos darbuotojus pripažinti ir įtvirtinti svarbiausius darbinės veiklos vertybinius principus: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui ir jo privačiam gyvenimui, socialinę lygybę, toleranciją, profesinę bei pilietinę atsakomybę, tiesos siekimą;
 - 3.2. kurti Mokykloje demokratišką, saugią aplinką, skatinančią pasitikėjimą, kūrybingumą, profesinės kompetencijos tobulinimą bei dvasingumą;
 - 3.3. įvardyti etikos požiūriu vengtiną elgesį;
 - 3.4. teikti konfliktinių situacijų, susijusių su etikos principų nesilaikymu, vertinimo ir sprendimo rekomendacijas.
 - 3.5. Skatinti Mokyklos darbuotojų suvokimą, jog etinis aspektas – svarbi bet kokios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą Mokyklos veikla.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.
5. Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

6. Darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.
7. Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų Etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.
8. Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.
9. Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamoms vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.
10. Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.
11. Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.
12. Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.
13. Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.
14. Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.
15. Tolerancija – pakantus kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo gerbimas.

III SKYRIUS

PAGRINDINIAI DARBUOTOJŲ ELGESIO IR VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI

16. Mokyklos darbuotojai, suvokdami Etikos kodekso normų nuostatas ir pripažindami svarbiausias vertybes – kolegiškumą, saviraišką, profesinę kompetenciją, pagarbą kitokiai nuomonei, įsipareigoja:
 - 16.1. aktyviai palaikyti Mokyklos siekius, garbingai atstovauti Mokyklą vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti jos vardą rajone, šalyje ir užsienyje;
 - 16.2. objektyviai vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems;
 - 16.3. gerbti Mokyklos bendruomenės narių teises ir pareigas;
 - 16.4. puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis (Mokyklos taryba, Mokytojų taryba ir kt.);

- 16.5. nuolat rūpintis savo kvalifikacijos tobulinimu, taisyklingos kalbos vartojimu ir bendravimo kultūra;
- 16.6. laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašymuose numatytas funkcijas;
- 16.7. vadovautis lygybės principu puoselėjant pagarbius santykius su visais bendruomenės nariais, nepaisant amžiaus, lyties ir lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, socialinės padėties, rasės ir etninės priklausomybės, religijos, įsitikinimų, politinių pažiūrų, užimamų pareigų;
- 16.8. visada veikti protingai ir teisingai, nepiktnaudžiauti suteiktomis galiomis;
- 16.9. būti nešališkais ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo priimančiam sprendimą;
- 16.10. priimti apgalvotus ir teisėtus sprendimus, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrinti savo veiksmų, sprendimų viešumą ir pateikti priimamų sprendimų motyvus;
- 16.11. suteikiant pedagoginį vardą, apdovanojimą darbuotojui, aukštesnę kvalifikacinę kategoriją remtis tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu;
- 16.12. neskelbti konfidencialios informacijos, kuri darbuotojui patikima tvarkyti (naudotis) darbo metu, jos neatskleisti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neįgaliesiems jos sužinoti;
- 16.13. nežeminti nedalyvaujančio pedagogo, darbuotojo bendradarbių, tėvų ar vaikų akivaizdoje apie jo gebėjimus, pažiūras ir asmenines savybes;
- 16.14. nevartoti necenzūrinių žodžių;
- 16.15. vengti tarpusavio konfliktų, o jiems iškilus elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai, išklausyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.
- 16.16. korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, problemas bei teikti pasiūlymus, jas sprendžiant.
17. Suprasti, jog pedagogo, darbuotojo laisvei prieštarauja:
- 17.1. nepakantumas kitokiai kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;
- 17.2. teisės atsakyti į kritiką ar pastabas ignoravimas;
- 17.3. darbuotojų ir vaikų tėvų (įtėvių, globėjų) išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.
18. Suprasti, jog etikos normas pažeidžia:
- 18.1. kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;
- 18.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų;
- 18.3. paviešinta ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai šeimos reikalai ir kt.);

18.4. paviešinta ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie vaikus, jų tėvus (globėjus ar įtėvius) (socialinė padėtis, šeiminiai santykiai, ligos ir kt.) jeigu ta informacija nesusijusi su vaiko gerove ar aktuali tik vaiką ugdantiems mokytojams ir kitiems specialistams;

18.5. nepagarbus elgesys (ar nepagarbi, įžeidžianti kalba) su vaikais, tėvais, darbuotojais, kitais viešaisiais asmenimis, besilankančiais įstaigoje.

19. Tausoti ir atsakingai naudoti Mokyklos turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant Mokyklos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.

20. Etikos kodekso 19 punkto nuostatas pažeidžia:

20.1. Mokyklos materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ir asmeninių poreikių tenkinimui;

20.2. piktnaudžiavimas Mokyklos ištekliais vykdant projektus;

20.3. Mokyklos nuosavybės, turto niokojimas ar netausojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

21. Mokyklos vadovai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu turi:

21.1. siekti teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, savo įgaliojimus naudoti priimant nešališkus sprendimus;

21.2. nesinaudoti tarnybine padėtimi;

21.3. remti ir plėtoti bendruomenės narių laisves ir teises;

21.4. skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius;

21.5. neviršyti savo pareiginių įgaliojimų.

22. Kiekvienas Mokyklos darbuotojas turi:

22.1. be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekdamas pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimata;

22.2. prisiimti dalį atsakomybės už sklandų Mokyklos darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais;

22.3. vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;

22.4. kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir kt.;

22.5. nereikalauti tiesioginių ar netiesioginių dovanų iš vaikų tėvų (įtėvių, globėjų);

22.6. gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

23. Nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš vaikų, išskyrus specialistus bei mokytojus, kurių dėstomojimuose dalykuose yra temos, susijusio su duomenimis apie šeimą.

24. Nekritikuoti ir sąmoningai nemenkinti kolegų dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, ar kitokių su darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIAI PEDAGOGŲ IR DARBUOTOJŲ ELGESIO IR VEIKLOS PRINCIPAI

25. Pedagogai ir darbuotojai savo veikloje vadovaujami šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

25.1. pagarbos;

25.2. teisingumo;

25.3. žmogaus teisių pripažinimo;

25.4. atsakomybės;

25.5. sąžiningumo;

25.6. atidos ir solidarumo.

26. Pagarbos principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogai ir darbuotojai pripažįsta, kad bendravimas su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą.

27. Teisingumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogai ir darbuotojai pripažįsta vaikų ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno vaiko socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno vaiko pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, vaikų ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, spręsdamas konfliktus.

28. Žmogaus teisių pripažinimo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogai ir darbuotojai nepažeidžia vaiko teisių ir teisėtų interesų, vadovaujami lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje.

29. Atsakomybės principas. Vadovaudamasis atsakomybės principu pedagogai ir darbuotojai veikia kaip profesionalai, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno vaiko gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais.

30. Sąžiningumo principas. Vadovaudamasis sąžiningumo principu pedagogai ir darbuotojai teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujami Mokyklos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauja nei savo padėtimi, nei vaiko (vaikų) pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais.

31. Atidos ir solidarumo principas. Vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis pedagogai ir darbuotojai bendrauja su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais vaiko šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros vaikų savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs vaiko (vaikų) emocinę būseną.

32. Laikytis Kodekso reikalavimų – asmeniniai pedagogų ir darbuotojų, siekiančių tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimai ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą. Svarstant atsakomybę už Kodekso reikalavimų pažeidimą išnagrinėjama ir įvertinama įstaigos, kurioje pedagogas ir darbuotojas dirba, savivaldos institucijų ir įstaigos vadovo sudarytos etikos komisijos nuomonė.

V SKYRIUS

ETIKOS KODEKSO PRIEŽIŪRA

33. Etikos kodekso vykdymo priežiūrą atlieka direktoriaus įsakymu sudaryta Etikos priežiūros komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš 5 Mokyklos darbuotojų.

34. Į Komisijos sudėtį įtraukiami asmenys, turintys bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžių, gebantys dirbti komandoje, spręsti konfliktus, greitai ir laiku priimti sprendimus, išmanantys bendravimo su suaugusiais, su įvairaus amžiaus tarpsnio vaikais ypatumus, prevencinio darbo specifiką, atsakingi ir pareigingi.

35. Komisija, atlikdama priežiūrą, vadovaujasi Etikos kodekso nuostatomis ir direktoriaus patvirtintu Komisijos darbo reglamentu.

36. Pagrindas pradėti nagrinėjimą dėl Etikos kodekso pažeidimo:

36.1. asmens (pareiškėjo) rašytinis pareiškimas su pateiktais faktais;

36.2. visuomenės informavimo priemonėse pateikta informacija apie Mokykloje pažeistas vaikų ar suaugusiųjų teises.

36.3. socialiniuose tinkluose ar medijose įkelta pedagogo ar darbuotojo Etikos kodekso normas pažeidžianti informacija.

37. Komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Etikos kodeksą, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę taikyti tokias priemones:

37.1. raštu įspėti Mokyklos darbuotoją;

37.2. taikyti moralinio poveikio priemones (pvz., žodinė pastaba, įspėjimas);

37.3. pasiūlyti ir patarti direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui paskirti darbuotojui vieną iš drausminių nuobaudų: pastabą, papeikimą, atleidimą iš darbo;

38. Komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio priimant sprendimą dėl darbo sutarties pratęsimo, dėl darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atitikties nustatymui bei kitais atvejais.

39. Etikos kodeksas negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms profesinėms vertybėms atvejų, todėl Komisija, nagrinėdama konkrečius pareiškimus dėl nederamo elgesio Etikos kodekso

nenumatytais atvejais, turi spręsti, ar konkretus poelgis nesuderinamas su profesinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Laikytis Kodekso reikalavimų – asmeninis pedagogo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą.

41. Etikos kodeksas ir jo pakeitimai tvirtinami progimnazijos direktoriaus.

42. Progimnazijos pedagogų priimtose Etikos normos skelbiamos viešai mokyklos interneto svetainėje.

43. Su Kodekso turiniu supažindinamas kiekvienas pedagogas ir darbuotojas pasirašytinai.
